

Opetus- ja kulttuuriministeriö

LAUSUNTO

OKM003:00/2012

10.4.2013

SUOMEN YRITTÄJÄT LAUSUNTO AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ

Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä varten (TUTKE 2) OKM asetti ohjausryhmän 16.2.2013. Suomen Yrittäjät on edustettuna tässä ohjausryhmässä. Ohjausryhmä järjesti 3.4.2013 kuulemistilaisuuden sidosryhmille. Suomen Yrittäjät toi kuulemistilaisuudessa esille seuraavia näkökulmia:

Ammatillisten tutkintojen kokonaisuus

Keskeistä ammatillisten tutkintojen kehittämisessä on tarkastella kaikkia ammatillisen koulutuksen tutkintotasoja (perus- ammatti- ja erikoisammattitutkinnot) yhtenä kokonaisuutena.

Tutkintojen osaamisperusteisuuteen siirtyminen mahdollistaa selkeämmän käsityksen yksittäisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista. Myös eri tutkintotasoilla olevien tutkintojen vertailtavuus paranee. Lisäksi osaamisperusteisuus mahdollistaa tutkintojen ja niiden osien pisteyttämisen niin kansallisesti ja kansainvälisestikin.

Suomen Yrittäjät kannattaa, että kaikki tutkinnot kirjoitetaan tulevaisuudessa tutkijojen perusteina ja kaikki tutkinnot muodostuvat tutkinnon osista. Tämä edellyttää erityisesti ammatillisten perustutkintojen sisältöjen selkeyttämistä luonteviksi tutkintojen osiksi.

Suomen Yrittäjät hyväksyy ehdotuksen ammatillisten perustutkintojen minimilaajuudeksi 120 opintoviikkoa. Mielestämme ammatti- ja erikoisammattitutkinnolle ei tule määritellä yhtenäistä laajuutta, mutta jokainen tutkinto ja tutkinnon osa tulee pisteyttää niiden vertailtavuuden turvaamiseksi.

Tämän TUTKE 2 työn jälkeen on tärkeää, että koko suomalaista tutkintojärjestelmää tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena. Työelämän osaamistarpeet eivät aina seuraa tutkinto- eivätkä tutkintotasorajoja. Siksi on tärkeää, että osaamista voidaan hankkia ja tutkintoja muodostaa monien eri tutkintojen osista, jotka voivat olla myös eri tutkintoasteilta.

Kaikille ammatillisille tutkinnoille yhteinen osaaminen

Kannatamme työryhmän ehdotusta yrittäjämäisen toimintatavan ja yrittäjävalmiuksien asettamisesta kaikille tutkinnoille yhteiseksi osaamiseksi.

Laissa ammatillisesta koulutuksesta (21.8.1998, 630, § 5) asetetaan ammatillisen koulutuksen tavoitteeksi antaa valmiuksia toimia ammatinharjoittajana. Yli 60 % toimivista yrittäjistä on taustallaan ammatillinen tai opistoasteen koulutus. Ammatillinen koulutus on edelleen yleisin uusien yrittäjien taustakoulutus. Yritysten määrä kasvaa nopeimmin palvelu- sekä sosiaali- ja terveystaloilla. Myös EU-komissio on asettanut tavoitteeksi yrittäjyysopetuksen lisäämisen toisen asteen koulutuksessa (Entrepreneurship 2020 action plan).

Tutkintonimikkeiden muodostuminen

Tutkintonimikkeiden tulisi olla selkeitä, työelämän eri ammatteja ja osaamista hyvin kuvaavia. Tutkinnon nimen ja tutkintonimikkeen tulisi antaa tutkintoon hakeutuvalle riittävä ja realistinen kuva ammatista.

Tutkintonimikkeen tulisi olla myös vetovoimainen. Kädentaitoaloilla tutkintonimikkeen tulisi kertoa osaamisen tasosta niin, että ammattitutkinnossa tutkintonimikkeessä on kisälli -käsite ja erikoisammattitutkinnossa mestari -käsite. Esimerkki tutkinnon nimen, nimikkeen, osaamista hyvin kuvaavasta ja vetovoimaisesta tutkinnosta voisi olla Floristialan erikoisammattitutkinto (nykyisin Floristimestarin erikoisammattitutkinto), jonka tutkintonimike on Floristimestari.

Ystävällisesti

Veli-Matti Lamppu
koulutusasioiden päällikkö